

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak tretjek. Naročnina letno 60 Din za invezetno 80 Din. Član sekcije J. U. U. plačajo list in članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davok posebe. Pošt. šik. rač. 11.153. Telefon 3113

Trdno naprej

Na Oplencu v junaški Šumadiji, ki je zibelka naše svobode, so položili k večnemu počitku Viteškega kralja Zedinitelja, našega največjega učitelja in prosvetitelja.

Mnogo neuresničenih idealov, nedovršenih osnutkov in započete delo je ostalo to stran groba, kajti mnogo, mnogo prezgodaj je usoda pretrgala nit Njegovega življenja. — Podli zločinci so posegli vmes ravno v trenutku, ko je prihajal v zavezniško državo kot nosilec ideje miru in sprave med narodi. — Sredi dela, sredi idealno zasnovanih načrtov je moral prenehati, in Njegovo telo je leglo k večnemu počitku. —

Umrl je kralj, a njegovo započeto delo se mora nadaljevati. Za enotnost in nerazdružljivost domovine, za nedotakljivost in veličino Jugoslavije se moramo oprijeti resnega dela prav vsi, a v prvi vrsti je poklicano učitelstvo, da daje pobudo, da usmerja vse delo in vsa prizadevanja širših plasti našega naroda, da bodo vsa prizadevanja, da bo vse delo usmerjeno le v korist celokupnega naroda in države.

Zavedati se moramo, da so nameravali zločinci s smrtnim strelom na kralja Mučenika, zadati tudi smrtni udarec naši združeni domovini, naši narodni slogi in srečnemu razvoju jugoslovanskega naroda. Izdajalcem naroda je vse to trn v peti, ker složna domovina ni pravo torišče za njihova podla početja. Toda s svojim blaznim činom so dosegli ravno nasprotno od onega, kar so želeli. Niso razdvojili države, niso zanetili nemirov med narodom, marveč je bila ravno ta največja nesreča, ki nas je doletela, povod, da se je narod tesneje združil in se še z večjo vnemo oprijel složnega dela za skupne interese.

Narod je dokazal, da se zaveda težkega položaja in je v največji discipliniranosti izkazoval najprisrčnejše izraze svoje iskrene ljubezni do kralja in domovine. Enodušno je obsojal zločin in s tem prekrizal vse podle načrte zahrbitnih atentatorjev.

Izgedalo je, kot, da je morala priti na nas tako težka preizkušnja, tako strašna nesreča, da je združila in tesneje povezala ves narod. Toda ni tako, narod je v jedru zdrav, v bistvu složen in je bila težka nesreča le povod, da je mogel pokazati svoja globoka čustva najiskrenejšega rodoljubja.

Sloga in discipliniranost naroda v najtežjih trenutkih, je za učitelstvo najboljši dokaz, da sloni njegovo šolsko kakor tudi izvenšolsko delo na pravi podlagi. Toda ravno to nam mora biti pobuda za nadaljevanje tega dela in sistematično vzgajanje zdravega in odpornega naroda, ki bo tudi v bodoče dorastel vsem težkim nalogam. Resni časi narakujejo resno in stvarno delo. Zaradi tega se učitelstvo ne sme zadovoljiti zgolj z dejstvom, da je narod sedaj dokazal, da je zmožen discipline in da je prežet najiskrenejšo ljubezni do kralja in domovine. Vse te lastnosti povečavati in utrjevati, to bodi naša naloga tudi v bodoče.

Umrl je kralj, toda zapustil nam je svoje nedovršeno delo in svoje neuresničene ideale. — Njegovo delo je bilo posvečeno medeljni, močni in složni Jugoslaviji — in veličini domovine naj bo namenjeno vse naše delo in vsa naša stremjenja. Pot nam je začrtal že veliki naš pokojnik.

»Zarišče prosvete« moramo postati prav vsi, zarišče one prave prosvete in prosvetnega dela, ki ustvarja med narodom pravo iskreno rodoljubje. Za to nam ne zadostuje samo besede, marveč je potrebno resno in stvarno delo, v korist naroda. Le delo more ustvariti pravo razpoloženje med narodom, more pa ustvariti tudi trdne gospodarske temelje, ki so najtrdnjša opora in najsolidnejša baza pravega konstruktivnega nacionalizma. Vse prosvetno delo mora ustrezati potrebam naroda, da bo med njim obrodilo oni sad, ki ga vsi najiskreneje želimo. Narod je temelj države in ta temelj naj postaja od dne do dne močnejši.

Učitelstvo je bilo in hoče tudi ostati »steber jugoslovanskega nacionalizma«. S svojim neumornim delom v šoli in izven nje smo med narodom ustvarjali trdne temelje pravemu, konstruktivnemu nacionalizmu. Tudi v preteklosti nismo ostajali pri besedah, marveč smo z delom bodrili in z delom vzgajali narod. S konstruktivnim in gospodarskim delom je postavljalo učitelstvo najmočnejše temelje pravemu nacionalizmu. In v bodoče hoče še z večjo vnemo nadaljevati delo, ki je najboljša osnova za vzgojo naraščaja in tudi širših plasti našega naroda k pravemu in iskrenemu domoljubju. Nič manjša ni danes potreba po tem delu, pač pa se nam odpirajo novi pogledi, nastajajo nove naloge. Verni tradiciji svojega stanu, se moramo ravno v

teh resnih trenutkih, oprijeti stvarnega dela, ki je osnova in temelj vsem najmočnejšim oporam naše mile Jugoslavije.

In danes, ko nam je stalno pred očmi oporoka blagopokojnega kralja »Čuvajte Jugoslavijo!«, se moramo še krepkeje oprijeti jasno začrtane poti: Z delom za narodove koristi k ustvarjanju pravega in konstruktivnega nacionalizma.

Še eno nam bodi smernica pri našem bodočem delu: »Pobuda za vsa lepa stremjenja v bodočnosti Jugoslavije.« — Mnogo misli, mnogo idej je zapopadenih v tem enem samem stavku. Toda ako bomo delali le za eno, ako bomo popolnoma uresničili med narodom le eno, tedaj smo ustvarili bazo, na kateri se razvije vse stvarno in resno delo v korist naroda in države, na kateri se uresničujejo vsa lepa stremjenja v razvoju našega naroda. — Sloga popolna sloga in pravo bratstvo naj zavladata med narodom. Le bratstvo more biti prava in resnična osnova za vsa lepa stremjenja, ki so namenjena celokupnemu našemu narodu.

Ravno v najtežjih trenutkih, ki jih je preživljal naš narod, v najžalostnejših dneh, ki jih je morala pretrpeti naša država, je po-

kazalo naše ljudstvo, da ima najsolidnejšo podlago za najiskrenejša domorodna čustva. To je spoznanje, ki nam bodi vodnik pri bodočem delu.

Učitelstvo se bo v bodočnosti temeljiteje posvečalo delu za bratstvo in složno sodelovanje med narodom. Najlepši vzor za to delo ima v Njem, ki je položil svoje življenje na oltar domovine v trenutku, ko se je bližal končnemu cilju na svoji poti kot glasnik sloge in bratstva med narodi. Najbolje bomo sledili njegovemu vzgledu, najbolje se približali njegovim idealom, če uresničimo med lastnim narodom najtrdnjšo slogo in najiskrenejšo bratstvo.

V službi domovine se je pokazalo učitelstvo vedno kot veren izvrševalec svojih dolžnosti. Domovina nam nalaga, da služimo narodu in državi. In v resnih časih moramo biti toliko bolj na svojem mestu, biti narodu sodelavci in ga utrjevati v njegovih najplemenitejših čustvih. — Ne bo novo delo — le svoje dosedanje delo moramo prilagoditi novim zahtevam domovine. — Z delom, z resnim in složnim delom bomo krepili temelje svoje države, s tem delom bomo čuvali Jugoslavijo!

—ž.

Kako sodijo visoke osebnosti o jugoslovanskem učitelstvu

I.

Naš stan je velikega pomena za jugoslovansko misel in stabilnost domovine. V potrdilo tega služijo spodaj navedena pisma, misli in želje velikih ljudi, naslovljene jugoslovanskemu učitelstvu.

»Jugoslovanski učitelji, prežeti ljubezni do svojega naroda in svojega težavnega a vzvišenega poklica, so graditelji narodove duše, njegove nacionalne zavesti in kulture.

Da bo popolnoma ustrezalo željam in nadam, ki jih vanje polagata njihov kralj in narod, mora biti jugoslov. učiteljsko združenje, ki združuje vse sedanje in bodoče jugoslovanske učitelje, žarišče prosvete, steber jugoslovanskega nacionalizma in pobuda vsem lepim stremljenjem v bodočnosti Jugoslavije.«

Na Bledu, 20. avgusta 1931.

ALEKSANDER, s. r.

II.

K pripombam g. poslanca, ki se tičejo učitelstva vardarske banovine, češ, da je njihov etični nivo zelo problematičen, dovolite mi, da spregovorim iz lastnih izkušenj nekaj besed o učitelstvu sploh. V naši državi je približno 25.000 učiteljev (ic). Sem že nad pol leta v resoru ministrstva prosvete in sem imel dovolj priložnosti prepričati se,

da pošiljajo našiljudje zelo mnogo anonimnih prijav proti učitelstvu. Ampak kljub vsemu temu vam na svojo besedo izjavljam, da do danes ni bilo niti enega primera, ki bi ga morali obsoditi. Izjavljam vam, da pri tako velikem številu učitelstva ni bilo niti enega primera, da bi se kak učitelj kakorkoli pregrešil proti etičnim načelom svojega življenja. Zaradi tega lahko izjavim, da stoji naše učitelstvo na taki moralni višini, da smemo biti na to celo ponosni. (Splošno odobravanje in aplavz v narodni skupščini.)

(Narodna skupščina 1932.)

Dr. Radenko Stanković, s. r.

III.

Francoska delegacija, ki se je pod vodstvom predsednika g. Lebruna udeležila pogreba Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, se je vračala domov preko Rakeka. Ker se je vlak tu nekaj časa ustavil, je izstopil maršal g. Petain in v razgovoru z učiteljem tov. Keničem izjavil:

»Divim se vaši mladini, ki je tako lepo in domoljubno vzgojena in se tako lepo obnaša.

Prosim Vas, povejte mladini in vsemu učitelstvu, da Vas ima Francija rada in vas spoštuje.

Obenem jim izročite za vso nam izkazano ljubezen najiskrenejšo zahvalo.«

Delo Jugoslovanskega učitelstva je rodilo nesluten uspeh

Za nami so dnevi neizrekljive in nepopisne tuge in bolesti, ko smo izgubili na tako tragičen način svojega največjega učitelja, Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Rana, ki je bila storjena našemu narodu in državi s strelom nečloveškega morilca v Marseilleu, bo ostala še dolgo odprta in nezaceljena.

Kadar je po tuga največja, bolest najtežja, takrat človek ne najde besed, da bi dal izraza svojemu čustvu, ki mu trga dušo. Takrat onemi v vzdihih in solzah. Če pa more sploh kaj vplivati blažilno na človeka v tako težkih trenutkih, je to edino sočuvstvovanje. In kakor je narod sočuvstvoval globoko in iskreno s kraljevo rodbino, prav tako iskreno in globoko je sočuvstvoval ves kulturni svet z našim narodom v teh dnevih tuge in žalosti.

V teh težkih dnevih, ko je naš narod onemel od groze in bolečine, so bile oči vsega sveta uprte na nas. In ko je videl, kako tesne in nerazrušljive vezi spajajo narod in kraljevsko rodbino, se je čudil. To vendar

ni tista Jugoslavija, o kateri so se razširjale zunaj v svetu vesti, da živijo bratje v večnem prepiru in komaj čakajo, da gredo narazen! — Zunanji, zlasti nam neprijazni svet, se je še-le sedaj prepričal na lastne oči, kako enotni in zaradi tega tudi kako močni smo. Prepričal se je, da naša država ni nikakoli umetna tvorba, kakor so o njej govorili naši škodljivci in neprijatelji, ampak da je docela naravna zveza bratov iste krvi in iste duše, ki sega tako globoko v ljudstvo, da bi jo bilo neobhodno potrebno celo ustvariti, ako bi še ne obstajala.

To je velik nauk, velika pridobitev izza teh težkih dni, ko je bila žrtvovana naša največja žrtev na oltar domovine.

Pa ne samo tujci, tudi mi sami smo našli in se zavedli ob teh tragičnih dnevih samega sebe, svoje moči in veličine. Zakaj ni je države v zgodovini in je tudi še ne bo tako kmalu, v kateri bi sličen dogodek tako trpko in v dno duše pretresel vse sloje brez razlike stanu, vere in govornice, kakor se je to zgodilo

pri nas. Zato so bile docela upravičene besede angleškega admirala Fisherja, ko je prisostvoval pogrebni svečanostim v Splitu in videl splošno in globoko žalost, da se da na svetu vse organizirati in ustvariti umetno, a kaj takega je nemogoče. To mora privreti le iz dna duše, ki je resnično taka, kakor se kaže na zunaj.

Za nas učitelje in vzgojitelje je silno zanimivo psihološko dejstvo, kako je bilo mogoče v tako razvrani povojni dobi tekom petnajstih let ves narod tako prepočiti z domovinsko ljubeznijo in z ljubeznijo do vladarske hiše, kakor se je pokazal in dokazal ravno v teh dnevih velike tragedije.

Res je, da kri ni voda in smo vsa tri plemena našega naroda istega rodu in istega jezika. A pomisliti moramo, da nas je zgodovina že pred več nego tisoč leti ločila in smo živeli razkosani pod tuji in bili vzgojevani v drugi miselnosti, ki je bila diametralno nasprotna našemu mišljenju in čuvstvovanju. In ta miselnost in to čuvstvovanje se je vcepiljalo našemu narodu rod za rodom skozi sto in stoletja. Pa je vsa ta prisiljena in umetna navlaka zginjala, da ni več ne duha, ne sluha o njej. Ravno nasprotno. Tekom kratkih in težkih povojnih petnajst let je zajela prava in naravna ljubezen do nove domovine in vladarja vse sloje in je pognala v dušah in srcih vseh državljanov tako globoke korenine, da jih ne more več izruvati nobena sila na svetu. Da misel skupnosti in državljanstva zavest, kakor tudi ljubezen do vladarske hiše, se je globoko ukoreninila celo pri vseh slojih državljanov, tuje krvi in jezika v teh kratkih letih. Tudi to so pokazali in dokazali tujemu svetu in nam samim ti težki in usodni dnevi.

Gotovo je, da je k temu največ pripomogla izvanredna osebnost velikega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je z neprimerno ljubeznijo in preudarnostjo gradil novo državo. On je bil največja in najmočnejša vez, ki je spajala vse državljane brez razlike na preteklost, pleme, vero in jezik. Da, ta vez je bila tako močna in jaka, da je ne more nihče razrušiti niti sedaj ne, ko je preminul on sam. On je res ustvarjal čudeže.

Kljub temu pa je ostalo še mnogo drobnega in tudi naporenega dela pri ustvarjanju nove miselnosti, novega čuvstvovanja zlasti pri onem delu naroda, ki je bil skozi dolga stoletja iztrgan iz prvotne skupnosti in je preživljal to dobo v suženjstvu. To veliko in naporeno delo so še ovirale skoraj nepremostljive težkoče, ki jih je rodila vojna in povojna doba, ko je vrgla tako rekoč ves svet iz tečajev.

In vse to velikansko delo je v veliki meri opravilo v kratkih petnajstih letih jugoslovansko učitelstvo, »ki je graditelj narodne duše, njegove nacionalne zavesti in kulture«, kakor je zapisal sam veliki pokojnik že pred tremi leti. Morda se teh resničnih besed nismo takrat zavedali v polnem obsegu. V neprestanem delu in žrtvovanju nismo imeli dokaza, kako daleč je nam to delo za domovino in državo že uspelo. Zato smo bili često malodušni in smo zaradi vsakdanjih novih težkoč in neprilik dvomili o uspehu svojega dela med mladino in narodom. — A v ravnokar minulih težkih dneh se je pokazal uspeh požrtvovalnega dela jugoslovanskega učitelstva v taki luči, da je zastrmel svet in obstal kakor pred čudežem. Sami vsega tega nismo toliko opazili, ker smo bili preveč skrušeni po nerazumljivem udarcu usode. Pri ti so morali drugi, ki so ob tej priliki opazili uspeh našega truda pri ustvarjanju jugoslovanske miselnosti in čuvstvenosti in v obudovanju priznali to razveseljivo dejstvo. In če je prišlo to priznanje od svetovno priznane avtoritete, kakor je to francoski maršal Petain, smo na to lahko upravičeno ponosni.

Tega dejstva ne poudarjamo morda iz kakega bahaštva. Saj se zavedamo tudi pri tem, da smo storili le svojo dolžnost, katero nam nalaga domovina in kralj v tako resnih časih. Da pa smo dosegli take uspehe, katere občudujejo celo inozemske avtoritete, je dokaz, da smo vršili svojo dolžnost v polnem obsegu in s tisto veliko ljubeznijo do države, ki je naša domovina, katere je bila velikemu pokojniku v življenju zvezda vodnica. Zato smo ponosni na te svoje uspehe in ponosni na priznanje maršala Petaina!

Ti uspehi in to priznanje pa nam bo obenem bodrilo, da bomo svoje delo pri mladini in med narodom še poglobili in stopnjevali do najvišje točke. In s tem se bomo najlepše oddolžili svetlemu spominu nesmrtnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in uresničili njegovo oporoko »Čuvajte Jugoslavijo!«

—ski.

Učiteljstvo žaluje za Viteškim kraljem

ODBOR GORNJEGRAJSKEGA
UČITELJSKEGA DRUŠTVA

je imel žalno sejo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem dne 17. oktobra na Rečici.

Tov. predsednik se je v svojem govoru spominjal velikega pokojnika kot junaka, državnika in našega vzornega učitelja. Navzoči odborniki so počastili spomin kralja-junaka z enominutnim molkom in trikratnim »Slava«. Obenem so odborniki manifestirali svojo neomejeno vdanost Nj. Vel. kralju Petru II.

S seje so bile odposlane sledeče brzojavke:

Nj. Vel. kralju Petru II. — Beograd. Ob bridki izgubi Vašega Junaškega Očeta izreka sresko učiteljsko društvo za srez Gornji grad najgloblje sožalje ter prosi Vaše Veličanstvo, da sprejmete izraze naše vdanosti.

Nj. Vel. kraljici Mariji — Beograd. Gornjegrajsko sresko učiteljsko društvo izreka ob priliki smrti kralja Zedinitelja svoje najiskrenejše sožalje.

Nj. Vis. princu Pavlu — Beograd. Učiteljsko društvo za srez Gornji grad izreka ob priliki smrti kralja Zedinitelja svoje najiskrenejše sožalje.

Pri pogrebu v Beogradu je zastopal društvo tov. Petrač iz Gorice.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR MESTO

je imelo v torek dne 16. okt. 1934. ob 16. uri na I. dekl. narodni šoli žalno sejo. Pred lepo s cveticami okrašeno in s črtno ogrnjeno kraljevo sliko, pred katero so gorele sveče je izpregovoril predsednik tov. Hočevar:

»Umrl je kralj!« Ta žalostna vest je presinila vsakega Jugoslavana. Ne, ni umrl, padel je, kakor padejo junaki, kadar izpolnijo najvišji ukaz domovine. On, ki nam je bil vedno prvi med prvimi, je s svojim življenjem kazal nam vsem pot življenja, in zaključil svojo življenjsko pot darujoč na oltar domovine svoje življenje. Zdi se mi, kakor bi nam hotel reči: »Hotel sem, da narod živi v svobodi, zato sem rad dal življenje za svojo Jugoslavijo, da bi bil vam vsem v vzor, kako je za domovino živeti, trpeti in umreti.« Da, živeti! Vse njegovo življenje je bilo posvečeno domovini, posvečeno je bilo nam Jugoslavanom, ki smo tisoč let živeli v suženstvu, nam je hotel pripraviti boljše bodočnost.

Učitelji smo izgubili z njim svojega največjega podpornika v vseh prosvetnih zadevah. Lahko trdimo, da bi naše jugoslovansko šolstvo ne napredovalo tako naglo ne tako dobro, da nismo imeli na najvišjem mestu svojega dobrega zaščitnika, ki je delal v naš prid in prid jugoslovanske šole. Še več, v nas je videl svoje sodelavce pri graditvi Jugoslavije. V nas je stavil svoje nade, ki smo vzgojitelji naše mladine, našega novega resnično jugoslovanskega pokolenja. Njegove poslednje besede: Čuvajte mi Jugoslavijo!, ki so bile namenjene vsemu jugoslovanskemu narodu, veljajo posebno nam. Zdi se mi, kakor da bi hotel reči: Čuvajte mi mladino!, vzgojite jo v pravem jugoslovanskem duhu, da bo poslednji državljan tudi Jugoslovian.

Obljubljam, da hočemo po vzgledu velikega in blagopokojnega našega kralja Aleksandra I. Zedinitelja delati, kakor nam je sporočil v svoji oporoki. Njemu, velikemu kralju kličemo: »Slava!«

Na maršalat dvora smo poslali sledečo brzojavko: Potrti vsled smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra kličemo: »Slava kralju Aleksandru I. Ujedinitelju«. Živel kralj Peter II. in dom Karadordevičev! Prosim, da sporočite izraze bolesti in vdanosti na najvišjem mestu.

Konečnik Ciril:

Jugoslovansko učiteljstvo za kulturno-glasbeni napredek med svojim narodom

(Glasbeni učiteljski tečaj v Beogradu.)

V minulih počitnicah se je vršil v Beogradu »Muzički učiteljski tečaj«. Razpisal ga je oblastni odbor Rdečega križa v Beogradu na osnovi odobrenja g. ministra prosvete O. N. br. 23825 z dne 15. maja 1934.

Tečaj je predstavljal novost v delovanju društva Rdečega križa. Cilj tečaja je bil usposobiti učitelje in učiteljice narodnih šol, ki že imajo izvesno glasbeno znanje, v dobre zborovodje in dirigente, ki bi naj z namenom, da dvignejo bogati zaklad naše narodne muzikalne kulture, ustanovili širom domovine pevske zbere in to predvsem mladinske pevske zbere, iz katerih naj zrastejo pozneje pravi narodni pevski zbori.

Potreba po sličnem glasbenem tečaju se je med jugoslovanskim učiteljstvom že čutila leta in leta. Saj smo pa tudi od osvobođenja do danes imeli še le en večji glasbeni tečaj, ki je imel slične cilje in naloge. Bil je to enoletni pevski tečaj, ki se je vršil leta 1927. Istotako v Beogradu. Kolikor mi je znano, še njega udeleženci prav s pridom udeležujejo na glasbenem polju. Mnogi teh tovarišev so že do danes širom domovine ustanovili odlične pevske zbere, zavedajoč se pri tem, da je ljudsko petje važna panoga vseobče narodne in narodove vzgoje. Saj bomo pa tudi le v službi lepe pesmi ustvarjali in dosežali one vzgojne čudeže, ki so narodu in posebej še mladini v današnjih materialističnih časih tako zelo potrebni. V vsej vzgoji ne

Učiteljsko društvo je zastopal pri pogrebu Nj. Vel. kralja predsednik tov. Hočevar.

OBMEJNO UČITELJSTVO

Ranjeni v svojem ponosu, potrti v svojih srcih in osupljeni v svojem človečanskem čuvstvovanju, smo obsojeni, doživeti najhujši udarec: nenadomestljivo, po zločinskem prokletstvu nam prizadeto ugrabitev naše Najdražje Nado, Upanje in Ljubav, izgubo našega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. — S temi besedami je ob priliki zapri-sege šolskih upraviteljev sreza Maribor levi breg v sobi sreskega načelstva 16. t. m. otvoril ob navzočnosti tovarišev upraviteljev žalno sejo za odbor sreskega učit. društva Maribor levi breg društveni predsednik tovariš Vauda Mirko. Med drugim je dalje izvajal: Jugoslovanski prosvetni delavci vsepovsod, prav posebej še tukaj ob meji, strnjeni z našim obmejnim narodom, stojimo v zboru! V nas je bila, je in bo ostala: pripravljenost na vse! V domoljubni pobožnosti ponavljamo pismo Velikega Pokojnika, našega Največjega Učitelja, naslovljeno 20. VIII. 1931. na jugoslovansko učiteljstvo! V sebi in med narod bomo nosili, vršili in dovršili Njegovo zadnje povelje: Čuvati hočemo Jugoslavijo!, da bomo vredni te Njegove velike oporoče, da bomo ob vsakem trenutku svoji vesti in vsakomur za časa življenja, po življenju pa Njemu — Velikem Oporočitelju ter naši zgodovini zamogli postaviti se na mirnovestni in častni odgovor! Zresnjeni in pretreseni po tem usodnem udarcu se kot neboljzani otroci zjubljenega, večnoslavnega Očeta stiskamo tesneje v novi prerojeni slogi in miru in kličemo: Neminljiva slava in čast Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju! (3kratni klici: slava!) V neomajni zvestobi in vdanosti pa, zaklinjajoč svojo pripravljenost na vse, povzdigamo svoja srca in vse svoje sile v klicu: Živel Nj. Vel. kralj Peter II. (3kratni klici: Živel!) — Nato so bile sprejete in odposlane te-le brzojavke: 1. Njegovemu Vis. knezu Pavlu, Beograd: Obmejno učiteljstvo sreza Maribor levi breg obkazuje nenadomestljivo izgubo svojega viteškega Voditelja!

2. Njenemu Vel. kraljici Mariji, Beograd: Obmejno učiteljstvo sreza Maribor levi breg obkazuje nenadomestljivo izgubo svojega viteškega Voditelja!

3. Njegovemu Vel. kralju Petru II., Beograd: Obmejno učiteljstvo sreza Maribor levi breg izraža svoje srčno sožalje nad izgubo Vašega in našega viteškega Očeta ter neomajno zvestobo kralju Petru II. z sveto oporoko njegovega junaškega očeta: Čuvamo Jugoslavijo!

JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠK. LOKI

izreka najgloblje sožalje ob smrti našega herojskega vladarja Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in obenem prisega neomajno zvestobo kralju Petru II. z sveto oporoko njegovega junaškega očeta: Čuvamo Jugoslavijo!

ODBOR SRESKEGA DRUŠTVA JUU V BREŽICAH

je imel žalno sejo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem v sredo 17. oktobra 1934. v Brežicah. Tov. podpredsednik Jakopc je v globoko občutenem govoru orisal delo velikega kralja, junaka in mučenika kot prijatelja, učitelja, vodnika in vzornika našega stanu. — Ze preje so bile odposlane sožalje brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici, Nj. Vis. knezu Pavlu.

Na pogrebnih svečanostih v Beogradu je društvo zastopal tov. predsednik.

bomo uspeli, če bomo iz vidika puščali njene osnovne elemente. Petje in pesem. V pesmi je skrita vzgojna moč. Vsi veliki ljudje so nam znali to povedati. Tudi vsakdanje življenje nam je zgovorna priča o neodoljivem vplivu pesmi na naše razpoloženje. Vesela pesem, poskočnica, koračnica, kako nas vzhiti, kako nas podžge in kako nas zna navdušiti za vse lepo in dobro. V hipu so težave vsakdanjega življenja pozabljene in še tako hladno človeško srce se raztaja ob sladkih zvokih mile pesmi. In pesem žalostinka ali ne bo ona — tovariš, tovarišica — naju zadnji pozdrav in solza...

Da, res so najvišja čuvstva ona čuvstva, ki jih z naša pričarati v nas lepa pesem. Ona je božji dar. In če bomo znali z razumevanjem gojiti med narodom našo pesem, mnogo smo dodali nedograjeni stavbi. Za vsak kamen nam bo narod hvaležen. Pa da tu niti ne govorim o razredu in o učencih, ki v hipu zažive novo življenje, zažive v svoj svet, ko jih pozovemo in jim je dovoljeno, da se s pesmijo v najvišjem pomenu besede »vsi izgovore«.

Slovenci že od narave radi pojemo in je našemu ušesu v tem raznolikem slovenskem svetu najodstopnejša naša slovenska narodna pesem. Res je pa tudi, da se od te pesmi narodnega mišljenja in tradicionalnega duha vedno bolj odtujujemo. Ni kriv temu, kakor se zatrjuje vedno, tuj radio in hreščče gramofonske plošče, krivi smo temu sami, ki smo dopuščali, da so naše narodno uho prenapolnili tuji šlagerji, mesto da bi zlasti z najintenzivnejšim mladinskim petjem v mlada dojemljiva otroška srca vcepjali mnoge naše narodne popevke, ki bi naj tej mladini postale edinstvena last — kot naši narodni šlagerji. — Tuja primes tudi po izstopu učenec iz šole v tem primeru v njih ne bi in ne bo našla svoje mesto.

JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH

je imelo komemorativni sestanek svojega članstva dne 25. t. m. v Rogški Slatini. V turobno in vendar veličastno dekoriranem razredu se je zbralo vse učiteljstvo obeh sodnih okrajev. Predsednik društva tov. Verk je v svojem žalnem govoru slavil delo blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja kot zedinitelja jugoslovanskih pokrajin, jugoslovanskih duš in jugoslovanskih src.

Društvo je odposlalo takoj po tragičnem dogodku sledeče brzojavke:

Njegovemu Veličanstvu Petru II.
kralju Jugoslavije

Beograd.

Sresko društvo Šmarje pri Jelsah Jugoslovanskega učiteljskega združenja globoko pretreseno ob smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja prosi Vaše Veličanstvo, da blagovoli sprejeti izraze naše globoke vdanosti in neomajne vernosti.

Maršalatu dvora sta bili odposlani dve sožalni brzojavki.

SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ-METLIKA

je imelo 22. t. m. ob 1. uri popoldne v Črnopolju žalno sejo za tragično preminulim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

V kratkih besedah je podpredsednik očrtal delo Velikega blagopokojnika za dobrobit naše mlade a trdne Jugoslavije. Težka je izguba, ki je zadela narodno učiteljstvo, a mi ne obupamo, ampak zanosno prisegamo neomejno zvestobo Njeg. Vel. kralju Petru II.

Društvo je odposlalo žalne in vdanostne brzojavke na merodajna mesta.

ODBOR SRESKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA MURSKA SOBOTA

je imel dne 13. t. m. žalno sejo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Na seji je imel tov. Štubelj govor o življenju in delu blagopokojnega kralja.

Na pogrebu je zastopal društvo tovariš Kramberger Joško.

JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DEJNI BREG.

Društveni, upravni in nadzorni odbor je imel dne 16. X. 1934. žalno sejo povodom

smrti Nj. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Odposlal se brzojavke: Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. Vis. princu Pavlu.

JUU — SRESKO DRUŠTVO DOLNJA LENDAVA

je imelo žalno sejo za Nj. Vel. Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem 20. oktobra 1934. v Turnišču, kjer je bil zastopan celokupni upravni in nadzorni odbor. Tovariš predsednik Peternel je v svojem žalnem govoru orisal vrline in delo velikega kralja, heroja in viteza za zedinjenje Jugoslavije. Poudarjal je Njegove zasluge za svoj narod, svetovni mir, šolstvo in občo prosveto. Po 5 minutnem molku so vsi navzoči zaklicali trikratni »Slava kralju Aleksandru!«. Končno je predsednik zagotovil ljubezen in vdanost učiteljstva do kralja Petra II. in Kraljevskega doma. Ze preje je tov. predsednik poslal sožalje brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. kr. Vis. knezu Pavlu.

ŽALNA SEJA UČITELJSKEGA DOMA V MARIBORU.

Uprava in nadzorstvo Uč. doma je imela v sredo 17. okt. skupno žalno sejo povodom tako tragične smrti našega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Načelnik upravnega odbora tov. Hren je poudarjal zlasti naklonjenost in ljubezen velikega pokojnika do mladine, katero je vsikdar izdatno podpiral z ustanovitvijo dijaških domov, z ustanovitvami itd. Tudi Uč. dom stremi za istimi cilji in jih uresničuje po svojih skromnih močeh. — Po seji je zastopstvo vpisalo svoje sožalje v knjigo pri sreskem načelstvu.

Kuratorij doma pa se je spominjal tega strašnega dogodka v seji dne 23. t. m. Predsednica tov. Anka Mešičkova je dala duška svojemu in polnoštevilno zbranim ogorčenju nad tem gnusnim činom. Kri kralja mučenika je nas še tesneje združila in ravno ti tragični dnevi so vsemu svetu pokazali in dokazali kako edini smo si in zaradi tega, tudi močni. Slava Velikemu pokojniku! Njegovemu sinu mlademu kralju Petru II. pa neomajano zvestobo, ki zamore doprinese vse človeške žrtve!

Splošne vesti

— Doprsni slika Nj. Vel. kralja Petra II. v sokolskem kroju. Izdelana v bakrotisku, velikost 50x70 cm, po originalu dvornega fotografa Ronaya v Beogradu. Slika je umetniško dovršena. Priporočamo jo vsem šolam, sokolskim društvom ter državnim uradom in privatnikom. Cena je Din 60.—. Naročila sprejema »Knjižarna Učiteljske tiskarne« v Ljubljani, Franciškanska ulica 6 in podružnica Maribor, Tyrševa cesta 44.

— Sekcija Pomladka Jadranske straže v Ljubljani obvešča vse bratske Pomladke da se je na žalni seji za blagopokojnim vladarjem socialni fond Jadranske straže preimenoval v »Mladinski sklad Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« ter da je Oblastni odbor JS v Ljubljani ob tej priliki prispeval v sklad Din 50.000. Ker je Oblastni odbor JS izdal v korist tega sklada razglednice Nj. Vel. Viteškega kralja ter razglednice pokrovitelja JS mladega kralja Nj. Vel. Petra II., ki so jih Pomladki že razpečavali, naj to store sedaj s podvojenjo silo! — Te dni premejo vsi bratski Pomladki žalne trakove v počastitev spomina nesmrtnega Kralja. Poverjenstva PJS se naprošajo, da bodo vsi člani PJS po možnosti nosili te trake, ki jim je cena Din 2.— ter je eventualni čisti dobiček namenjen gori imenovanemu »Mladinskemu skladu«.

Naj nam zato ne bo dovolj, ko nam je tudi zakonodajalec predpisal v novih učnih načrtih tako za osnovno kakor za višjo narodno šolo našo narodno pesem, temveč nam to tudi narekuje še naš najgloblji vzgojiteljski čut, da posplošimo zopet le našo narodno pesem, to naše pristno narodno blago. Mišlim, da leži na vsem jugoslovanskem učiteljstvu odgovornost, našemu čuvstvenemu narodu pred tem sodobnim svetovnim hrupom očuvati njegovo svetinjo, njegovo narodno umetnost. In kako visoko zna naš preprost človek ceniti ta nebeški dar prave umetnosti. Dajmo zato narodu s pomočjo naše pesmi pravo narodno vzgojo za njegov blagor!

S pesmijo pa ne bomo le zbužali in krepili v mladini patriotskih in estetičnih čuvstev, nego ji bomo že s pesmijo samo dali mnogo od vseobče umstvene izobrazbe in srčne omike. Naj bo vsebina pesmi še tako preprosta, otroku jo je treba pojasniti. Težje pesmi, posebno one, ki so prepregnene z narodnimi motivi, z bogato vsebino narodne duše, pa so potrebne temeljitejše razlage.

Ker izbiramo pesmi iz celokupne vzgoje in pouka, predvsem iz skupine tako zvanih nacionalnih predmetov, ne uporabljamo za razlago pesmi le odmerjene pevske ure, ali celo čas, ko je deca razpoložena za petje, nego tudi čas drugih predmetov. V času teh predmetov pa naj učenci zapojejo tudi te značajne pesmi, ki so v zvezi s snovjo teh predmetov. Na ta način doprinesejo tudi s pevskim poukom močan člen k strnitvi verige koncentracijskega pouka.

Vse to pa poudarjam za to, da ponovno podčrtam izredno močan vpliv pesmi in petja na oplemenitenje človeškega srca, pa tudi za vzpodbujanje narodne zavesti, kar je treba pri vsej vzgoji dece in mladine izkoristiti. Bodi nam zato žal vsakega šolskega dne, ako vsaj ene pesmi nismo zapeli.

Petje pa ima tudi iz zdravstvenih razlogov svoj velik pomen. Danes je dokazano, kako se z rednim petjem razširi prsni koš, se z njim izboljša celoten dihalni sistem, predvsem pa jacišo pljuča, ki postanejo pri petju s pravilnim vdihavanjem in izdihavanjem odpornejša zoper težke pljučne bolezni. Pospeši pa se pri mladini s pevskim poukom tudi ostali razvoj telesa. Poglejmo pa tudi pevca pri petju samem, kako je rožnatih lic in bolezen od njega kar beži. Če svojega prirodne daru ne zlorablja.

Tako vidimo, da nam je tudi s petjem dana možnost vzgajati najširše plasti našega naroda. Dvisnimo in ohranimo narodu s pomočjo pesmi njegove že skoraj pokopane ideale in jih preko te zloglasne prehodne dobe krepko ponosimo v novo nastajajočo — bodimo uverjeni — svetlejšo dobo. To nam je neizogibno potrebno, če nočemo, da nam kulturne vrednote usahnejo. Njih jedro nam je bilo gibalo k narodnemu osvobođenju. V pesmi pa je skrito tudi solnce miru med narodi in morda najvažnejši postulat na poti k človečanstvu — k ljubezni do bližnjega. —

Navajeni smo slovenski učitelji govoriti in pisati o enotni jugoslovanski narodni šoli, o enotni jugoslovanski vzgoji, pri tem pa puščamo ob strani sredstva, ki vodijo k temu cilju. Slovenska, pa tudi hrvatska in srbska pesem — da ne rečem jugoslovanska pesem — nam bo mnogo doprinesla, če ne največ, najti najpriljubljeno pot, po kateri edini nam bo iti k rešitvi tega vprašanja.

Neprijetno me je zato dirnilo, ko se je na tečaju samem toliko proslavljala slovenska pesem, pa poudarjalo, da je vsak Slovenec pevec (četiri Slovenca — kvartakord) in se navajeva na pevskem tečaju v Beogradu iz vse dravske banovine le dva učitelja, tovariš Godec Radovan iz Griž in moja malenkost.

Pomladka Rdečega križa. Prosimo zato vse šole, ki doslej še niso ustanovile PRK na svoji šoli, da to takoj store in pošljejo prijavnico sekciji Pomladka pri banovinskem odboru društva Rdečega križa v Ljubljani, Čopova cesta št. 1. Hkrati prosijo sekcija vse šolske odbore, da ne pošiljajo prijavnice in naročilnic direktno Glavnemu odboru, ampak samo sekciji, kakor to določajo pravilnik in navodila ter je to poudarila tudi sekcija v svoji okrožnici P. štev. 2289 z dne 31. avgusta t. l. Pomladek se smatra samo tedaj za ustanovljen, ako se organizira po čl. 11. pravilnika vsaj 20 članov na šoli.

Sekcija Pomladka RK.

— Vidrova prva berila! Šolska upraviteljstva, ki razpolagajo z Vidrovimi prvimi berili, naprošamo, naj v svrhu odkupa knjig javijo šolskemu upraviteljsstvu v Zagradcu na Dolenskem.

— V zavetišču v Ponikvah se sprejemajo upokojene, stare, onemogle, počitka in okrepčila potrebne osebe. Sta dva razreda. Cene zelo ugodne. V prvem razredu se plača nekaj več, a je hrana boljša in posebna sobica. Bolniki in osebe, ki imajo kako nalezljivo bolezen se ne sprejemajo. Zavetišče leži v lepem in mirnem kraju. Vsa pojasnila daje: Uprava zavetišča, Ponikve, pošta Videm-Dobrepolje.

JOSIP BRINAR, ŠESTDESETLETNIK

Te dni je praznoval upokojeni meščansko-šolski ravnatelj, mladinski pisatelj in pedagog svojo šestdesetletnico.

Jubilant, ki je vse svoje življenje posvetil šoli in izobrazil mladine, je bil vnet in delaven tudi v vseh narodnih organizacijah. Kot ravnatelj 1. slovenske meščanske šole v Postojni je začel organizirati meščansko šolstvo in si pridobil velikih zaslug. Notranjska mu je hvaležna za požrtvovalno delo. Tu je začel pisati slovenske učne knjige. Po prevratu je služboval na dekliški meščanski šoli v Celju do svoje upokojitve. Za časa svojega službovanja v Krškem se je posebno vidno odlikoval v »Pedagoškem društvu«, zato ga je »Pedagoško društvo v Krškem« izvolilo za svojega častnega člana. Kot strokovni pisatelj si je pridobil velik sloves, nič manjši pa niso njegove zasluge kot mladinskega pisatelja. Njegovo delo »Lisica zvitorepka« je znana vsakemu, saj je skoraj ni hiše pri kateri bi ne bilo tega remek dela. Znane so dalje njegova »Čukova gostinja«, »Medved godrnjavček«, »Volk sivar« in pred kratkim izišle »Pohorske bajke in povesti«. Učiteljsvo hvaležno čestita zasluženemu vzgojitelju in pisatelju ob njegovem jubileju ter mu želi še mnogo srečnih in veselih let.

Osebnne zadeve

— Praktični učiteljski izpit na drž. učiteljski šoli v Ljubljani, ki se je vršil v dneh od 19. do 26. oktobra t. l., so položili sledeči učitelji pripravniki: **Areh s. Ksenija**, učiteljica v Rensjah; **Bertok Dušana**, Gornje Pirniče; **Labernik Marija**, Ljubljana; **Marolt Fran**, Preska; **Pretnar Ivan**, Dol pri Hraštniku; **Volčjak Ljudmila**, Bloke; **Sušteršič Stanislava**, Vrhnika in **Zvanut Silvestra**, Rovte nad Logatecem.

Učiteljski pravnik

— Zdravljenje učiteljstva v bolnicah. Na osnovi pooblastila po točki 5 § 57 in točki 6 § 59 finančnega zakona za leto 1934/35 in § 6 zakona o bolnicah je izdalo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje pod

Res se je vršil v letošnjih počitnicah tudi v Ljubljani tridnevni pevski tečaj, kar pa ne opravičuje, da se je vsaj nekaj tovarišev odn. tovarišice udeležilo odlično organiziranega pevskega tečaja v Beogradu.

Naj mi bo tu dovoljeno in naj mi prireditelji ljubljanskega pevskega tečaja prav nič ne zamerijo, če jim iz dobljenih izkušenj povem, da so trije dnevi za pevski tečaj pač premalo.

Beograjski muzički tečaj, ki je trajal z všteto ekskurzijo v Turnu Severin nad mesec dni, je komaj izčrpal skrčen program iz glasbene teorije in prakse.

Tečaj sam se je vršil v Muzički šoli »Stanković« v Beogradu od 2. julija do 2. avgusta t. l. za učitelje in učiteljice narodnih šol iz vse države.

V tečaj je moglo biti sprejetih le 60 kandidatov.

Glavni predmet tečaja je bil priprava in dirigiranje kora. K temu sporedni predmeti pa glasbena teorija v zvezi z ritmičnimi in melodijskimi vajami, elementi harmonije in kontrapunkta, predavanja o dikični narodnega jezika, o zgodovini glasbe ter filozofsko pedagoška predavanja. Udeleženci so se seznanili tudi z jugoslovansko mladinsko in splošno koroško literaturo ter dobili vsestranskih smernic in pobud za udejstvovanje na glasbenem polju med narodom. Tečaj je bil v rokah priznanih glasbenih pedagogov in dirigentov, med njimi g. **Vukdragovića**, dirigenta Glasbenega društva »Stanković«, **Milana Bajšanskega**, dirigenta Učiteljskega pevškega društva »Marinković«, **Milenka Zivkovića**, dirigenta zbora študentov Beograjske teološke fakultete. Stalno pa nam je bilo na razpolago brezplačno poslušanje znamenitih beograjskih korov, solo-nastopov ter prisostvovanje pri koncertih kraljeve garde, bodisi javnih ali onih za radio.

S br. 20.000 z dne 27. septembra 1934 (Služ. list št. 83/1934) izpremenjen in dopolnjen pravilnik o bolničnih pristojbinah za zdravljenje v državnih in banovinskih bolnicah in bolničnih ambulancah.

V pravilniku so sledeča važna določila, ki se nanašajo tudi na učiteljsvo in njihove rodbine:

B.) Pristojbine za intervencije, zdravila, obvezila in ostali material ne plačajo:

Aktivni in upokojeni državni in banovinski uslužbenci, upokojeni častniki in vojaški uradniki, aktivni in upokojeni orožniki, granicariji in rodbine vseh teh oseb, pri čemer se štejejo za rodbinske člane vsi nepreskrbljeni člani neglede na to, ali dobivajo zanje draginjsko doklado ali je ne dobivajo, če se zdravijo v III. razredu.

Bolniki v II. in I. razredu plačajo te takse, neglede na višino plačevanja neposrednega davka.

D.) Plačilna obveznost za bolnične stroške.

Aktivni in upokojeni civilni državni in banovinski uslužbenci, upokojeni častniki in vojaški uradniki, aktivni in upokojeni orožniki, granicariji kakor tudi rodbine vseh teh oseb imajo pravico do brezplačnega zdravljenja v vseh javnih bolnicah v III. razredu; če se pa zdravijo v II. ali I. razredu, plačajo kot razliko za II. razred 20 Din, za I. razred pa 60 Din na dan.

— Potrdilo o prejemu originalnih listin po prevedbi v uradniško skupino, ki se mora predložiti ministrstvu prosvete, je predpisano z okrožnim razpisom kralj. banske uprave IV. No 5437/2 iz leta 1932. V razpisu je tudi določena oblika potrdila, ki je objavljeno na strani 58, Roč., kataloga za š. l. 1934/35.

— Plačilne sezname za novince je priključiti naznanilo o javljenju (nastopu) na službo, kakor je to odredila kralj. banska uprava s ponovnimi okrožnimi razpisi.

— Poročila, ki gredo istočasno na več oblastev, naj vsebujejo pristavek, katerim oblastvom se poročila predlagajo. Obrazec za take primere glej na str. 36—37 Roč. kat. in uvažuj, ker slone navodila na predpisih nadrejene oblasti.

— Identifitna označba osebe po zakonu o imenih (§ 31. — Ur. l. 110/26 iz leta 1929.) naj se vendar že pravilno navaja t. j. priimek, očetovo (moževo-materino) ime in krstno ime in ne narobe n. pr. Jože Jožefov Prislán. (Glej Roč. kat. str. 33., 34. in 42.), kar smo na tem mestu že večkrat obrazložili.

Naša gospodarska organizacija

— Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za nakazilo članskega prispevka za 332. do 334. smrtni slučaj: **Alojzij Pogruje**, Ptuj; **Josip Novak**, Vižmarje in **Egidij Schiffrer**, Breznica. Prispevek za enega člana znaša Din 16.—, za zakonske pare Din 31.—. Izplačane posmrtnine znašajo Din 37.620.—. Ugotovili smo precejšnje zadržane. Vsem zamudnikom smo poslali opomine, iz katerih vsak prejemnik razvidi vse podatke: za kaj dolguje in koliko mora plačati. Na prihodnji seji bo moralo načelstvo izključiti več članov, ki se nikakor ne zmenijo za vpludna opozorila zadružne uprave. Posmrtnine moremo izplačati le tedaj, če vsi člani točno nakazujejo članske prispevke. — Podpore iz podpornega sklada vračajo nekateri člani neredno. Pravilnik predpisuje redne mesečne obroke in določene zneske. Če člani izpuščajo mesečne obroke in popravljajo zneske, oškodujejo s tem podpore potrebne člane, ki so pozneje prosili pomoči. To ni pravilno in ne tovariško! Podporni sklad je prazen.

Tudi sami smo dne 30. avgusta t. l. ob 13. uri peli izbrane pesmi za radio.

Ne samo to, da je tečaj v polni meri dosegel zadani cilj in se bodo njega udeleženci marljivo udeleževali za napredek in dvig glasbene kulture med vsem jugoslovanskim narodom, nego smo mogli videti tako med starejšimi in mlajšimi tovariši iz vseh krajev naše zemlje, da obstoja med jugoslovanskim učiteljskim bratska vez, ki nas je v pesmi še tesneje družila in nas navezala — »Iz bratskega zagrljaja« v vse jačje in jačje združenje, ki mora edino obstojati med vsem jugoslovanskim učiteljskim.

Za naše slovensko učiteljsvo in slovenski narod pa bodi to še posebno razveseljivo dejstvo, ki se bo sedaj mnogokje tam, kjer se do sedaj še ni slišala, razlegala naša pristna slovenska pesem. Na tečaju sem mogel ugotoviti, da se je mnogo tovarišev najbolj zanimalo ravno za našo slovensko pesem in so si mnogi tovariši iz naše slovenske glasbene literature mnogokaj prepisali, odn. si jo naročili in jo še naročujejo.

Ob koncu pa naj še omenim, da je večina tečajnikov obiskovala v večernih urah še Samaritanski tečaj, ki ga je vodil praktični zdravnik in predsednik Beograjskega oblastnega odbora Rdečega križa g. dr. **Milutin Kopča**.

Prirediteljem glasbenega, kakor tudi samaritanskega tečaja pa bodi na tem mestu izrečena najlepša zahvala za ves njihov trud, napor in požrtvovalnost.

Vaše kleno zrnje bo rodilo obilen sad.

Tovarišem širom domovine, ki so se udeležili tečaja pa pošiljam v njihove daljine postojanke pravi tovariški pozdrav s srčno željo, da širite našo milo in lepo slovensko pesem.

Učiteljska tiskarna

Zvonček, letnik XXXVI., štev. 2, je v tisku. Vsebina z bogatimi in izvornimi slikami je posvečena Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju in Mlademu kralju Petru II. Posebno iskrene in presrečne so besede, ki se z njimi poslavljajo Zvončkarji od ljubljene kralja Mučenika. Iz njih odmeva plemenitost otroških duš. Ostalo vsebino ustvarjajo nadaljevanja pripovednih spisov iz I. štev. — Priporočamo Zvonček vsem prijateljem dobrega in zdravega mladinskega čtiva!

Mladinska matica

POVERJENIKI!

Ker moramo v teku prihodnjega tedna vedeti, ali naj ponatisnemo prvo številko »Našega roda« ali ne, ste naprošeni, da nam javite čimprej, koliko prvih številk naj Vam še prihranimo. Ne odlašajte, da ne ostanjejo učenci brez lista.

Za Din 22.50 dobijo naši naročniki celoten letnik »Našega roda« in 4 knjige M. M. »Naš rod«, kakor tudi vse 4 knjige, bodo bogato ilustrirane, ena celó v večbarvnem tisku.

—mm V prvi številki »Našega roda« smo morali opustiti radi člankov, ki so bili posvečeni blagopokojnemu kralju več stvari. Posebno mnogo građiva je izpadlo za naše mlajše, tako, da so bili zaenkrat prikrajšani! V drugi številki bo zastopana rubrika »Mladina piše«, pa tudi sicer pridejo lahko naši najmlajši do primernega čtiva.

—mm »Mihec in Jakec«, Ribičičeva slikopisna knjiga z nad 1000 slikami M. Gasparija, ki jo je ministrstvo priporočilo in imenitno služi kot pomožna knjiga za čitanje v prvih razredih osnovnih šol, je izšla v 2. izdaji in stane pri M. M. samo 8 Din.

—mm Nikola Tesla je bil med prvimi, ki je poslal naši vladi sožalno brzojavko ob bridki izgubi našega kralja. Vsebina brzojavke je jasno priča, kako vkljub veliki razdalji ta veliki izumitelj živi in čuti z nami. In vendar mnogi tega genialnega človeka ne poznajo. Mladinska matica ima v zalogi še nekaj izvodov izvrstne Čermeljeve knjige »Tesla in razvoj elektrotehnike«, ki jo oddaja po znižani ceni za 20 Din.

—mm Ivana Preglja Naricaljka na grob Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Viteškemu Zedinitelju Jugoslavije, ki je bila objavljena v I. štev. Našega roda, je tako učajala, da so jo na mnogih šolah takoj uvrstili na program žalnih svečanosti. V Celju jo je podajal na Jadranskem dnevu govorni zbor.

Šolski radio

—r. VI. teden. V torek 6. novembra bo predaval g. **Joža Vombergar** »O mladinski igri v splošnem in posebej«. V petek 9. nov. bo povedal g. **Marjan Tratar**, kako je bilo »V Sarajevu na sokolskem pokrajinskem zletu.

Razpored:

1. Uvodna beseda o Sarajevskem atentatu leta 1914.
2. Sokolstvo v Bosni in Hercegovini pred vojno in po vojno.
3. Na pot iz Trebnjega v Sarajevo.
4. Sarajevo v zletnih dneh.
 - a) Dnevi naraščanja in dece.
 - b) Glavni zletni dnevi.
5. Zaključek.

V nacionalnih urah bodo zvečer naslednja predavanja:

Nedelja 4. novembra ob 20. uri: Razglas ujedinitelja Bosne in Hercegovine s Sremom. Ponedeljek 5. novembra ob 19.10: Ilirski pokret.

Torek 6. novembra ob 19.10: Vojska in narodna prosveta.

Sreda 7. novembra ob 19.10: Vlada Gjordgjević.

Četrtek 8. novembra ob 19.30: Vuk Stefanović Karadžić.

Petek 9. novembra ob 19.: Selitev Srbov pod patriarhom Carnojevićem.

Sobota 10. novembra ob 19.20: Milovan Videlković.

PRAVILNIK za šolski radio JUU sekcije za dravsko banovino.

Čl. 1. Šolski radio je ustanova sekcije JUU in se upravlja po njenih pravilih v posebnem odseku v skladu s čl. 42. in drugimi določili pravil JUU ter poslovnika Jugoslovenskega učiteljskega združenja.

Čl. 2. Namen šolskega radia je širiti nacionalno in splošno vzgojo ter izobrazbo med šolsko mladino in odraslimi v duhu državne in narodnega edinstva, verske strpnosti ter podpirati pouk v šoli in vzgojo naroda izven šole.

Šolski radio mora v prvi vrsti služiti in podpirati vzgojo in pouk mladine v osnovnih, meščanskih, srednjih in strokovnih šolah. Njegov delokrog pa se more razširiti tudi na kmetsko in gospodinjstvo ter trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo. Kot ljudski radio pa mora služiti vzgoji in izobrazbi naj-

širših plasti naroda ter informativnim državnim nacionalnim ciljem.

Čl. 3. V odboru šolskega radia so zastopane naslednje ustanove:

- a) Jugoslovensko učiteljsko združenje
- b) srednje šole
- c) meščanske šole
- č) prosvetni oddelek kr. banske uprave
- d) kmetijski oddelek kr. banske uprave
- e) higienski zavod
- f) radijska oddajna postaja
- g) društvo »Prijatelj šolskega radia«, v katerem so zastopana razna prosvetna društva
- h) tehnični radijski strokovnjak, ki ga imenuje radijska postaja.

Zastopnike učiteljskega združenja imenuje vodstvo sekcije. Zastopnika za srednje šole imenuje profesorsko, za meščanske šole meščanskošolsko združenje. Ustanove od č) do h) določijo svojega zastopnika same.

Čl. 4. Članstvo šolskega radia tvorijo vse šole, ki imajo svoje radijske aparate in se poslužujejo oddaj šolskega radia. Podrobno organizacijo, pravice in dolžnosti članstva določijo odbor.

Čl. 5. Konstituiranje odseka za šolski radio se izvrši na prvi seji po vsakoletni banovinski skupščini tako, da si odbor izvoli iz svoje srede funkcionarje, im sicer načelnika ter njegovega namestnika in tajnika z namestnikom. Tajnik, ki vodi vse administrativne in organizacijske posle je lahko po potrebi nameščen tudi izven odbora.

Predsednik sekcije je po svojem položaju član odbora ter ga v njegovi odsotnosti nadomešča podpredsednik odnosno tajnik.

Nečlani JUU tvorijo sosvet odbora ter jim pripadajo funkcije le v toliko, kolikor je to v skladu s pravili JUU.

Čl. 6. Seje odbora šolskega radia se vrše na poziv sekcije po predhodnem predlogu načelstva odbora za šolski radio. Vsakokratna seja določijo tudi dan in dnevni red prihodnje seje. Po nujni potrebi sme sklicati sekcija na predlog načelstva odbora sejo tudi prej.

Seje so sklepne, ako je navzočih polovica članov.

Na seji imajo pravico soodločevanja in predlaganja ravnopravno vsi člani odbora šolskega radia.

Čl. 7. Sedež šolskega radia je pri sekciji JUU.

Čl. 8. Vse poslovanje se vrši po sekciji JUU, ki zastopa šolski radio oficijelno na zunaj.

Dopisi, ki jih pošilja šolski radio, nosijo naslov sekcije JUU z eventualnim podnaslovom odbora. Važnejše dopise sonodpisuje načelnik odbora.

Vse vloge, ki se odpošljejo po sekciji, izdela odsekovo tajništvo samo ter jih predloži v dovršeni obliki sekciji, da izdela čistopis in jih odpravi.

Čl. 9. Organizacijo strokovnih referentov in strokovnih svetov šolskega radia, njihovo nalogo, pravice in dolžnosti predpiše odbor šolskega radia.

Čl. 10. Šolski radio se vzdržuje iz sredstev, ki se stekajo:

- a) iz podpore banske uprave
- b) iz podpore radijske oddajne postaje
- c) iz podpore JUU
- č) iz podpore prijateljev šolskega radia
- d) iz prostovoljnih prispevkov.

Blagajniške posle šolskega radia vodi blagajnik sekcije JUU. Gospodarski nadzor vrši sekcija JUU in njen nadzorni odbor, kateremu je podvrženo vse poslovanje in vsi računi. Ob koncu šolskega leta je sekcija dolžna poročati o delovanju odbora vsem ustanovam, ki so med letom podpirale šolski radio. V vsebinskem oziru poroča banki upravi; upravi policije pa po njenih predpisih pred oddajo. V tehniških zadevah obvešča radijsko oddajno postajo.

Honorarje funkcionarjem šol. radia določijo odbor.

Naredbodajalec in nakazovalec v gospodarskem oziru je predsednik sekcije, ki je v smislu pravil in poslovnika JUU skupno z blagajnikom odgovoren za gospodarsko poslovanje odbora.

Čl. 11. Glasilo odbora za šolski radio sta »Učiteljski tovariš« in »Prosveta«, ki služita organizaciji in propagandi šolskega radia v dravski banovini. Odsek priobčuje po potrebi svoje objave tudi v drugih listih.

Čl. 12. Pravilnik šolskega radia stoni v veljavo, ko ga izdela odsek in potrdi upravni odbor sekcije. Na isti način se izvrše tudi eventualne izpremembe.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Članstvo opozarjamo, da se bo vršila o priliki pevskega tečaja 10. novembra ob 9. uri komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Vsi točno.

Vsak učitelj(ica)

je lahko član

Učiteljske tiskarne!

Stanovska organizacija JUU

Iz sekcije

—s VSEM SRESKIM UČITELJSKIM DRUŠTVOM JUU. Ker traja globoka žalost za pokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. do 21. novembra, se do tega časa odgodijo vsa društvena zborovanja. Ona sreska društva, ki so sklicala zborovanje že v »Učiteljskem tovarišu« za 3. odnosno 10. novembra, naj obvestijo svoje poverjence na poedinih šolah, da so zborovanja odgodena. Zborovanja se smejo vršiti le tedaj, če imajo izključno komemorativni značaj, vsa ostala pa šele po 21. novembru.

—s Upravitelji(-ice)! Opozorite krajevne šolske odbore, da poravnajo zaostalo naročnino »Popotnika«, ki sega pri sekciji v velike tisočake in onemogoča redno poslovanje. Prvi številki letošnjega letnika so bile priložene položnice, ki se jih čimprej poslužite in nakažite naročnino tudi za letošnje leto. — Blagajnik.

—s Članski izkazi. Pred dnevi smo razposlali članske izkaze še onim sres. učit. društvom, ki jih niso prejela še v septembru.

—s Prispevki za venec blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Z ozirom na okrožnico št. 658/34—35 od 15. okt. 1934. naprošamo vsa sreska društva, da pošljejo takoj centralni blagajni JUU v Beogradu na ček. račun 53.081 po 1 Din za vsakega člana. Radi nujnosti naj društva ne čakajo na vplačila posameznih članov. Prispevke naj nakažejo iz prihrankov ali pa iz tekočih sredstev.

—s Seznam neorganiziranega učiteljstva. Vljudno prosimo funkcionarje sreskih učiteljskih društev, da istočasno s članskimi sezname dostavijo sekciji tudi seznam neorganiziranega učiteljstva na področju sreskega učiteljskega društva.

—s Učiteljska tiskarna — izvolitev poverjenikov. Ponovno prosimo, da upoštevajo sreska učiteljska društva okrožnico št. 342/34—35 od 24. avg. 1934. in št. 750/34—35 od 26. okt. 1934. in izvolijo na prvem zborovanju poverjenika za Učiteljsko tiskarno.

—s Novi upravni in nadzorni odbori sres. uč. društev. Potrebno je, da sreska učiteljska društva pošljejo sekciji sezname novoizvoljenih upravnih in nadzornih odborov še v posebnem dopisu in ne samo v poročilu o zborovanju.

POROČILO BLAGAJNE JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA BEOGRAD.

I. Za venec, položen na krsto Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju so poslali prispevke nastopna sreska učiteljska društva: Za mesto Niš in srez niški Din 100.—, I Somborsko Din 115.—, II Novosadsko - Stari Futog Din 120.—, Irig Din 60.—, Titel Din 54.—, Svrlijig Din 48.—, Rekovac Din 40.—, Vršac Din 120.—, Lepeničko - Rača Kragujevačka Din 40.—, I Novosadsko - Novi Sad Din 125, Krško Din 100.—, za srez in mesto Sremska Mitrovica Din 100.—, Šid Din 60.—, Laško v Hrastniku Din 139.—, Črnomelj - Metlika Din 90.—, Žužemberk Din 32.—, II Somborsko - St. Sivač Din 100.—, Logaško - Dolenji Logatec Din 100.—, Pirot Din 98.—, Skupaj Din 1.641.—

II. Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, za učiteljstvo in njegove sirote, so poslali: Učiteljsko udruženje sreza Orašac - Arandelovac Din 1.000.—, Učiteljsko udruženje sreza St. Pazova i Sremski Karlovci Din 1.000.—, Učiteljsko udruženje sreza I Somborskog Din 1.000.—, Učiteljsko udruženje sreza Svrlijig Din 500.—, Učiteljsko udruženje sreza I Novosadskog - Novi Sad Din 515.— Skupaj Din 4.015.—

Iz društev: Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo imelo komemorativno zborovanje dne 10. novembra ob 9. uri dopoldne v Dom-zalahu.

Udeležba obvezna.

Odbor.

— KRAJSKO UČIT. DRUŠTVO ima 3. novembra komemoracijo po blagopokojnem Viteškem kralju Aleksandru I. Vrši se v kranjski šoli takoj po prihodu vlaka ob 13. uri. Dnevni red je bil objavljen.

Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo imelo svoj žalni zbor in sresko skupščino 24. nov. t. l. po že objavljenem dnevnem redu. Začetek ob 8. uri. Vabilo na zborovanje za 10. nov. se s tem preklicuje.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJGRADec je zborovalo v soboto, dne 6. oktobra 1934. v Slovenjgradu.

Od 44 vpisanih je bilo navzočih 34, t. j. 77 odstotkov.

Predsednik tov. Kopač Leopold je ugodoma pozdravil vse navzoče, zlasti še novopristopivše tovariše. Dalje je obširno poročal o banovinski in glavni skupščini. Omenil je tudi važne sklepe, ki si jih je osvojila banovinska skupščina. Sledili sta poročila tajnika in blagajničarke, ki sta bili brez debate sprejeti. Z lepimi besedami je nato pozdravil zbrano učiteljstvo navzoči sreski načelnik gospod dr. Hrašovec ter mu zagotovil svojo vsestransko pomoč in zaščito pri lepem a težavnem šolskem, kakor tudi izvenšolskem delu, za kar se mu je tov. predsednik v imenu navzočih iskreno zahvalil ter poudaril, da je učiteljstvo že do sedaj, kakor bo tudi v bodoče, vedno delovalo po svojih močeh na kulturnem, humanitarnem in prosvetnem polju.

Tajnik tovariš Iglar je nato poročal o došlih dopisih. Soglasno je bil sprejet predlog tov. predsednika, da pristopi društvo začasno z enim deležem kot zadržnik k Učiteljski tiskarni. — Posle poverjenika, ki bo zbiral zadržnike, vršil propagando in obveščal člane o stanju in prosperiranju tiskarne, je na željo navzočih sprejel predsednik tov. Kopač, ki je pridobil takoj 4 nove zadržnike izmed navzočih.

V novi upravni odbor so bili z vzklikom soglasno izvoljeni tov. (-ice): Kopač Leopold (predsednik), Mithans Minka (podpredsednica), Iglar Rajko (tajnik), Vaupton Tončka (blagajničarka); odborniki: Grum, Gorup Fr., Arnuš; namestniki: Kramar, Klugler, Stanovnik; v nadzorni odbor pa tov. (-ice): Mrovlje, Šmid, Bregant, namestnika: Gorup E. in Kaiser.

Sestavili smo proračun za l. 1934/35. Članarina ostane ista kot v preteklem poslovnem letu t. j. 16 Din, za učiteljske poročene tovarišice pa 8 Din.

Sklepi:

1. Prihodnje zborovanje bo 24. novembra.
2. Z ozirom na zadnje okrnitve proračunov kraj. šol. odborov naj selekcijsko primerno okrene, da se proračuni, odobreni v sejah kraj. šol. odborov v bodoče po kralj. banski upravi ne bodo zmanjševali.
3. Ker so prijateljski stiki z našim jugoslovanskim sosedom — z bratsko Bolgarijo vedno priručnejši, naprošamo ekscuzijski odsek pri JUU, da pripravi manifestacijsko potovanje učiteljstva po Bolgariji.

Predsednik: Kopač Leopold. Tajnik: Iglar Rajko.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ŠOŠTANJ je imelo občni zbor dne 6. oktobra 1934 v Šoštanju. Udeležba članstva 91,7%.

Predsednik otvori zborovanje in omeni predvsem v splošnem razmere v JUU. Nadalje omenja premostitve in namestitve v območju našega društva — želi odlišim srečo in zadovoljnost na novih mestih, došlim, ki so danes prvič v naši sredi, pa dobrodošlico. — Nadalje ugotovi, da nista včlanjena v našem okraju 2 tovariša.

Tov. predsednik prečita došle dopise, ki osvetljujejo razmere in položaj v naši organizaciji. Dalje poročala o banovinski in glavni skupščini. V poročilu se omeji predvsem na vtise, ki so jih dobili delegati na skupščinah, o glavni skupščini pa je poročal razen tega tudi o poteku iste. Navzoči so z zadovoljstvom in odobravanjem vzeli ureditev razmer na znanje.

Po poročilih funkcionarjev je znašala udeležba pri zborovanjih 90% in smo bili v tem oziru na prvem mestu v banovini.

Denarni promet je znašal v pretečeni poslovnici dobi: dohodkov 12.086,52 Din, izdatkov 11.028,02 Din, prebitok 1.058,50 Din.

V imenu nadzornega odbora poročala predsednik tov. Pokeržnik, da je našel poslovanje v najlepšem redu in predlaga blagajničarki in celokupnemu upravnemu odboru razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Nato so se vršile volitve novega odbora z vzklikom kot sledi: Predsednik: tov. Martin Vrečko, šol. upr. v Šoštanju, podpredsednik: tov. Stopar Vinko, šol. upr. v Velenju, tajnik: tov. Macarol Rudolf, učitelj v Šoštanju, blagajničarka: tov. Trobej Cilka, učiteljica v Šoštanju, odborniki: tov. Mlinšek Franc, Kramar Franc, Rakovec Iva, namestniki: tov. Vreže Juri, Bernik Irma in Trobelj Marica, Nadzorni odbor: predsednik: tov. Pokeržnik Ferdo, šol. upr. Škale, podpreds.: tov. Plas Mihael, učitelj Velenje, tajnica: tov. Reven Marija, učiteljica Škale, namestniki: tov. Menhart Alojz in Robinščak Srečko.

Po predlogu odbora ostane članarina dosedanja in to 20 Din mesečno. V tem znesku je vnešena že članarina za šol. matico.

Na podlagi dopisa sekcije sklene občni zbor, da podpiše društvo 2 deleža Učiteljske tiskarne in sicer plača 1 delež 250 Din takoj, drugi delež poravnava v obrokih. — Izmed članstva pa pristopi kot zadržnik tov. Menhart Alojz iz Topolšice.

Pedagoški centrali v Mariboru pošljejo podporo v znesku 100 Din, za Maistrov kamen Učit. domu v Mariboru prispevek 150 Din. Več članov javi pristop svojih otrok k »Samopomoči« za otroke učiteljev, 1 članica pa k »Samopomoči«. S tem zaključijo tovariš predsednik občni zbor.

Rudolf Macarol, t. č. tajnik. Martin Vrečko, t. č. predsednik.

+ JUU UČITELJSKO DRUŠTVO V ŽUŽEMBERKU je imelo svoj občni zbor dne 6. oktobra 1934. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba prav številna.

Situacijsko poročilo, ki ga je podal tov. predsednik, je bilo sprejeto z velikim navdušenjem.

Učit. društvo je pristopilo kot zadržnik k Učit. tiskarni z dvema deležema.

Poverjenik za Slov. šol. matico je tov. Mervar iz Žužemberka.

Nato je podala tov. Hrovatova nekatere misli o delu v našem društvu za prihod. poslovnico dobo, kar so zborovalci pazljivo poslušali.

Potem pa so podali poročila društveni funkcionarji o delu v minuli poslovnici dobi. Iz njega je bilo razvidno, da se je društvo prav pridno gibal. Tudi svoje obveznosti pravi članstvo dovolj točno in vestno. Le malo je zaostankarjev. Zborovalci so sprejeli tajniško in blagajniško poročilo z odobravanjem in zadovoljstvom.

Predsednik nadzornega odbora tov. Dekval pa je predlagal društvenim funkcionarjem absolutorij. Predlog je bil sprejet soglasno.

Nato so se vršile volitve z vzklikom. V upravni odbor so bili izvoljeni:

Tov. Mervar predsednik, Korenčan podpredsednik, Hrovatova tajnica, Brumatova blagajničarka; Japelj, Dekval, Zajčeva odborniki. Namestniki: Urbančičeva, Kezeletova in Vehovčeva.

V nadzorni odbor: Povše predsednik, Žumer podpredsednik, Sivec tajnik. Namestnika: Makarovič, Baškovič.

Gospodarski dan, ki bi se bil imel vršiti spomladi in je bil zaradi nastalih ovir preložen, se bo vršil na prihod. društvenem zborovanju meseca decembra. Referirata tov. Dekval in Japelj.

Fr. Mervar t. č. predsednik. Rafaela Hrovatova t. č. tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

—k Gunnar Gunnarson »Ljudje na Borgu«, prevedel Juš Kozak. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani v zbirki »Ljudski roman«. Cena broširani knjigi Din 85.—, v platno vezani Din 100.— in v polusnje vezani Din 115.—

Tiskovna zadruga je pravkar izdala v svoji zbirki »Ljudski roman« »Ljudje na Borgu«. Ta roman je prvi prevod iz islandske literature v slovenščino. Pripoveduje nam o treh rodovih ene tistih islandskih rodbin, ki žive v osamljenih seliščih, v senci gora, v bližini fjorda, na starih očetovskih tleh, kjer niso mogle dolge zime, ne vremenske ujme vzeti ljudem globoke ljubezni do zemlje. Avtor nam z živimi podobami prikazuje življenje v mali islandski fari.

Prvi islandski roman v slovenskem prevodu je dobil po osnutku ing. arh. D. Serajnika dostojno opremo. Tako je pisatelj malo nad 100.000 duš broječega naroda vstopil v našo prevodno književnost.

—k Angela Vode: Žena v sedanji družbi. Izdala za svoje naročnice založba »Žena in dom«. Cena za naročnice Din 30.—. Pisateljica prikazuje v prvem poglavju ženino pot do danes, v drugem pa ženo v srednjem veku in vplivu na njen položaj. V naslednjem poglavju nam prikazuje izpremembo ženinega položaja z ozirom na različne poklice in stanove. Pod zaglavjem: »Ženin današnji položaj« razpravlja o vplivu gospodarskega razmaha na položaj žene, in o vplivu ter posledicah gospodarske krize in z njo združenih pojavov. Zaključuje delo s poglavjem: Naprej ali nazaj? —

—k Sienkiewicz: Križarji, I. del. Iz poljskega prevedel dr. Rud. Molč. Jugoslovanska knjigarna in Ljubljani je izdala kot 56. zvezek Liudske knjižnice to znamenito delo. Cena broširani knjigi je 55 Din, vezani 70 Din.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

VALVASORJA,

2. izdajo, prodam; tudi na obroke. Naslov v upravi.

ČEBELNE PANJE

A. Ž. (Žnidaršičeve) izdeluje po najnovjšem načinu in najodličnejši izdelavi po najnižjih cenah v vsaki množini. Klamin Vinko, Dolga vas pri Kočevju.

TOVARIŠICA NA TRIRAZREDNICI,

10 km od Maribora, 4 km od železniške postaje s stanovanjem v šoli, bi rada menjala svoje mesto. Naslov pri upravi »Učit. tovariša«.

»OSNOVA ARITMETIKE«

je pomožna knjižica za učence in tudi učitelje. Poročilo glej v tretji številki »Učit. tov.« Razposlana je sedaj vsem osnovnim šolam. Nadaljnja naročila navedi na položnici. Cena Din 7.50. Kdor ne sprejme, naj vrne. Prej naj bi vsak pregledal. Čisti dobiček je namenjen za idejne načrte v »Učit. tov.« št. 18. leta 1930.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 8

priporočila: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Av gust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletno opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

RESTAVRACIJA NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

Za dame

elegantne damske plašče in kostume, od cenejšega do finega, izgotavljamo po meri

Za gospode

vsakovrstne obleke in površne suknje po meri, že od nizkih cen navzgor

Za dame in gospode

vsa sportna oblačila kakor: trenčkoti, dežni plašči, pumparice, vsakovrstne specialne jopiče za sport, ter vsa smučarska oblačila

Za deco

plaščki

K. PUČNIK

Šelenburgova ulica št. 1 nasproti kavarne »Zvezda«

Za cenjeno učiteljstvo znatno nižje cene in ugodnosti odplačevanja!

Za srednje, strokovne, meščanske, osnovne

šole

dobite vse mogoče knjige in potrebščine

v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica št. 44

Izvršujemo vsa tiskarniška in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA r. z. z. o. z.

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6